

2. december 2016 / PKL

Til Folketingets Transportudvalg

I forlængelse af foretræde for udvalget den 1. December 2016, sender vi hermed som aftalt vores mundtlige oplæg.

Jørgen Fischer, landsformand Danske Seniorer

Først tak for at jeg - sammen med vores næstformand Per K. Larsen - kan få lejlighed til at fremføre Danske Seniorers synspunkter omkring det urimelige i, at vi ældre borgere skal stille med en lægeattest for at få vort kørekort fornyet, når vi fylder 75 år.

Det er faktisk næsten på dato 2 år siden, vi havde foretræde for retsudvalget i forbindelse med den daværende regerings forslag om at hæve aldersgrænsen fra 70 til 75 år.

Vi var ikke enige – og havde gerne allerede den gang – set lægetjekket helt blev afskaffet. Det var et lille skridt på vejen, men vi mener stadig i Danske Seniorer, at lægetjekket skal afskaffes. Det mener vi, fordi de er overflødige.

- De gavner ikke trafiksikkerheden
- De koster tid og penge for seniorer, som betaler over 100 mio. årligt af egen lomme
- De forringer mobiliteten for seniorer – af økonomiske årsager - især i landområderne
- De koster tid i Borgerservice og for Politiet
- De koster tid hos praktiserende læger – ca. 75 årsværk

Sundhedsstyrelsen siger klart, at der ikke er sundhedsfaglige belæg for en aldersgrænse. Vores nabolande, Sverige og Tyskland har ingen alderslægetjek og har ikke flere ulykker forårsaget af ældre. Tværtimod laver 75 + langt færre ulykker end yngre trafikanter. De er bedre til at tilpasse sig forholdene og egne evner. Det som forårsager ulykker er ikke alder, men f. eks. fart, alkohol, uopmærksomhed og sygdom.

Danske Seniorer støtter naturligvis, at der foretages lægeundersøgelser og sker indberetning til kørekortmyndighederne, hvis en borger ikke opfylder de helbredsmæssige forudsætninger for at køre forsvarligt, men det skal gælde alle -uanset alder.

Spørgsmålet er blevet yderligere aktualiseret nu, hvor 17 årige efter 1. januar 2017 kan tage kørekort og køre bil, når der er en voksen erfaren bilist ved siden af. Hvad er en erfaren bilist? Regeringen henholder sig til de tyske erfaringer. Hvorfor så ikke også med tyske erfaringer med fornyelse af kørekort uden lægeerklæring?

Vi må derfor spørge, hvilke politiske argumenter er der for at specielt danske bilister skal underkastes obligatorisk lægeundersøgelser, når de i omkringliggende store EU-lande som Sverige, Tyskland og Frankrig er muligt at klare kørekortfornyelse med underskrift om, at helbredet fortsat kan klare bilkørsel på forsvarlig vis.

Det er en mærkelig form for umyndiggørelse, når danske politikere mener, at 75-årige ikke selv er i stand til at vurdere egne evner. Danske Seniorer vil derfor opfordre til, at man afskaffer det obligatoriske lægetjek og evt. erstatter det med en tro og love erklæring om, helbred og egnethed til at køre bil, og så kan man godt have et krav om vedligeholdelse af

rutiner, f. eks. at man kører et vist antal km. om året, men så skal reglerne gælde for alle. Manglende rutine er en risiko for alle uanset alder. Lovgivning bør hvile på forskning og ikke på fordomme og myter, og på den baggrund opfordrer vi til, at lovgivning om fornyelse af kørekort i højere grad tilpasses den forskningsmæssige viden på området.

Per K. Larsen, næstformand Danske Seniorer.

Hvorfor har Danmark en særlig aldersgrænse med lægeundersøgelse af alle? Aldersgrænsen blev indført i 1950'erne og lægeundersøgelsen kom til i 1960'erne. I 1950'erne skulle kørekortet fornyes hvert 5. År, men hyppigere når man blev 70+. Hvorfor 70 år? formentlig fordi det var den almindelige aldersgrænse i 1950'erne for tjenestemænd og censorer mm. Der var ingen undersøgelser som viste at alder er et problem i trafikken. Den gang troede man også at kvinder var mere usikre end mænd. Nu i dag, hvor begge dele er undersøgt ved vi at mænd laver dobbelt så mange ulykker som kvinder og at seniorer er den aldersgruppe der laver færrest ulykker.

Hvorfor så lægeundersøgelsen af alle ældre? I 1950'erne troede man at alderen var problemet, fordi vores sanser svækkes og vi får flere sygdomme med alderen. I dag ved vi at det ikke er alderen det handler om. Sundhedsstyrelsen har sagt det flere gange: Det er ikke belæg for at lave lægeundersøgelser ved en bestemt aldersgrænse. Effekten af undersøgelsen er lav, kun er omkring 1%, fratages kørekortet. Der er ingen forskelle i ulykkestal mellem Danmark og lande uden aldersbetingede lægeundersøgelser, fx Sverige, Tyskland, England. Sundhedsstyrelsen har udsendt en vejledning om sygdom og trafiksikkerhed som gælder alle patienter uanset alder og ikke kun ved fornyelse af kørekort. Denne vejledning gælder hver gang en patient kommer til lægen. Der er med andre ord ingen grund til at ældre skal betale omkring kr. 500 af egen lomme for en ekstra undersøgelse som er uden effekt.

Danske Seniorer går ind for at alle uanset alder skal overholde den samme Færdselslov og vurderes efter samme lægelige retningslinjer.

Afslutningsvis gør vi opmærksom på, at der kommer flere seniorer i de kommende år og at sikkerheden i trafikken vil øges i takt hermed. Men sikkerheden for seniorerne stiger ikke. Vejdirektoratet oplyser at medens det samlede antal dødsulykker i 2010-14 er faldet med 29%, er det steget med 6% blandt 65+ årige. I 2014 sker 24% af dødsulykkerne blandt 70+ årige. En realistisk og nødvendig indsats for seniorer, handler derfor ikke om at kontrollere seniorer mere end andre, men om oplysning om de reelle årsager og om at beskytte dem mod trafikanter, som bryder Færdselsloven.